

Manifest

Ons drinkwater droogt op: Voorkom drinkwatercongestie!

17 april 2026

Water is leven

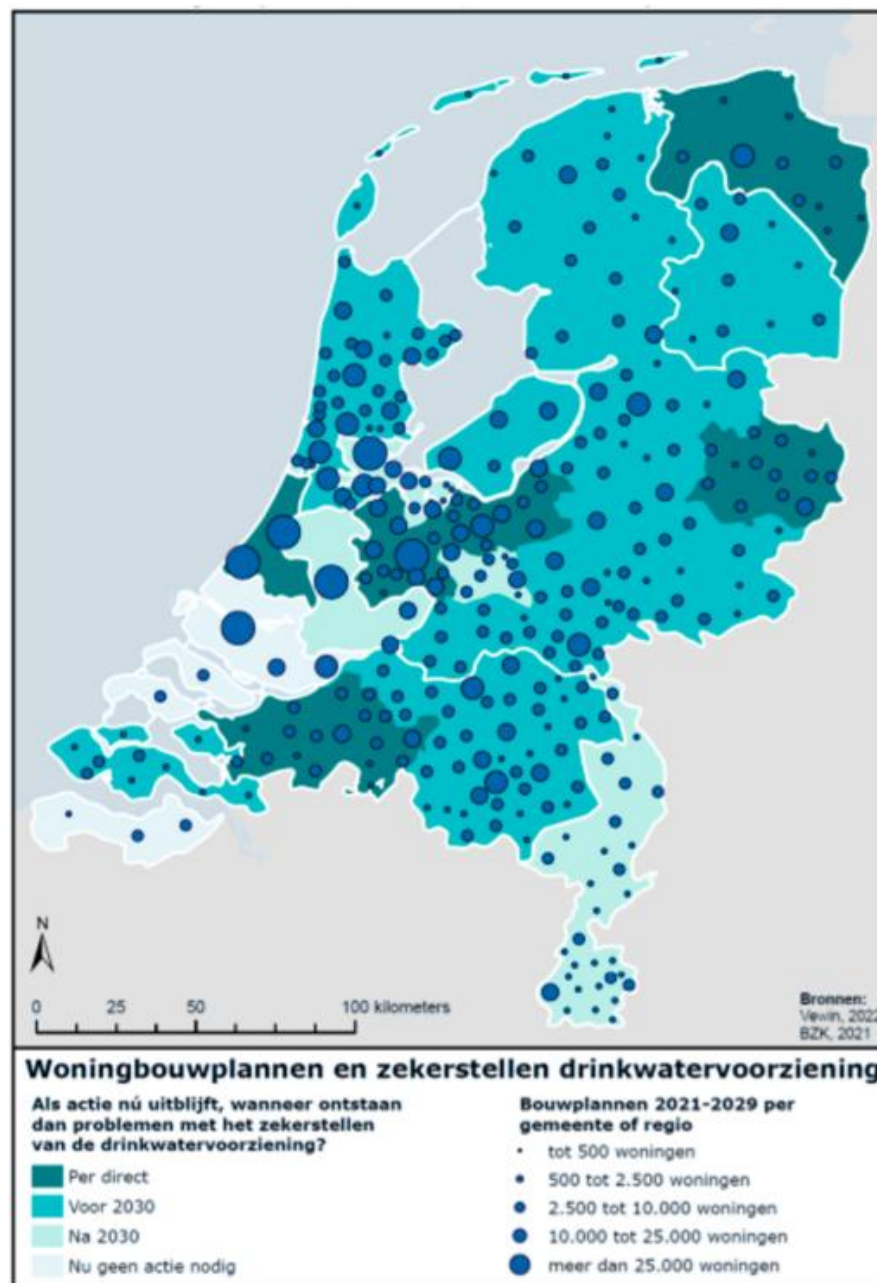
Onze drinkwatervoorziening staat onder enorme druk. Vanaf 2030, en in sommige gebieden zelfs al per direct, ontstaan – als we niet snel actie ondernemen – problemen om voldoende drinkwater te leveren aan huishoudens en bedrijven.

Voldoende schoon drinkwater is een primaire levensbehoefte. Voor de mens is het essentieel voor gezondheid en hygiëne. De beschikbaarheid van drinkwater komt echter in het gedrang, doordat de huidige productiecapaciteit niet voldoende toeneemt ten opzichte van de groeiende vraag. Daardoor neemt de leveringszekerheid af. Door een drinkwatercongestie dreigt de woningbouwopgave te vertragen. Ook bedrijven kunnen economische schade ondervinden wanneer zij niet over voldoende drinkwater kunnen beschikken.

We staan voor grote uitdagingen: het woningtekort, de renovatie van bestaande bouw en verdroging door klimaatverandering vragen om een andere aanpak. Daarom moeten we én het aanbod van drinkwater vergroten én de vraag temperen. Om de groeiende vraag te beperken, zijn drinkwaterbesparing, waterhergebruik en de inzet van alternatieve waterbronnen dan drinkwater noodzakelijk. Om het aanbod te vergroten, moeten we meer water in de omgeving vasthouden en opslaan en de drinkwater- en zuiveringsvoorzieningen uitbreiden, renoveren en aanpassen.

HET IS ZONDE ALS WE DEZE BOOT MISSEN. NU IS HET MOMENT VOOR ACTIE.

Dit manifest is een oproep aan u, de politiek, om drinkwaterbesparing in gebouwen versneld mogelijk te maken. Met duidelijke regels en ruimte voor gemeenten en andere initiatiefnemers, en waarborgen voor de volksgezondheid.

Onze oproep in het kort:

Zorg voor versnelling, ontwikkel beleid, toets richtlijnen in voorbeeldwijken, veranker daarna drinkwaterbesparing in wetgeving en faciliteer infiltratie en hergebruik van hemelwater.

Onze concrete voorstellen aan het Rijk, in deze volgorde:

1. Zorg voor versnelling in uitvoering en budget

Neem de regie om gezamenlijk het [Nationaal Plan van Aanpak Drinkwaterbesparing](#) te versnellen. De doelen zijn helder, er is een goede start gemaakt, maar de uitvoering en budget blijven achter. Dit is wel nodig om drinkwaterbesparing daadwerkelijk te realiseren vóór 2035. Dit vraagt om duidelijke keuzes, concrete maatregelen en bekostiging daarvan, en samenwerking tussen Rijk, provincies, gemeenten, waterschappen, drinkwaterbedrijven en marktpartijen. Zonder deze acties wordt drinkwater een steeds groter knelpunt voor nieuwe (woning)bouw en economische ontwikkeling.

2. Ontwikkel beleid

Ontwikkel één duidelijke en toepasbare landelijke “Waterzuinig Wonen-richtlijn”. Deze richtlijn maakt inzichtelijk wat nodig is om nieuwbouw en bestaande bouw waterzuinig te maken door middel van waterbesparend sanitair, hemelwatergebruik en grijs- en zwartwaterhergebruik. Ook legt de richtlijn vast hoe de volksgezondheid gewaarborgd kan worden, zowel bij aanleg als in de gebruiksfase. Zo ontstaat duidelijkheid voor gemeenten, ontwikkelaars en ontwerpers en kan waterzuinig bouwen de nieuwe standaard worden. Het Rijk kan hiervoor het concrete voorstel voor een richtlijn vanuit de Bouwtafel Waterzuinige wijken benutten, evenals recente rapportages van het [RIVM](#) en [KWR](#).

3. Toets de richtlijn in voorbeeldwijken

Doe praktijkervaring op met de Waterzuinig Wonen-richtlijn op een aantal locaties in Nederland en maak hier budget voor vrij. Gebruik

voorbeeldwijken om de effectiviteit van risicobeheersmaatregelen voor de volksgezondheid onafhankelijk te laten monitoren en de maatschappelijke kosten en baten in beeld te krijgen. Geef hierbij een toetsende rol aan kennisinstellingen en toezichhoudende instanties en benut de expertise van de partners van de Bouwtafel Waterzuinige wijken.

4. Veranker daarna drinkwaterbesparing in wetgeving

Na een succesvolle praktijktoets kunnen onafhankelijke instanties zoals RIVM, KWR en ILT adviseren over waarborgen voor de volksgezondheid. Dit biedt de basis om gebruik van hemelwater en hergebruik van drinkwater verder te verankeren in het Drinkwaterbesluit, de Drinkwaterwet en het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl). Er moeten heldere kwaliteitseisen worden gesteld voor huishoudwater en hygiënisch water. De veiligheid van water voor consumptief gebruik moet gewaarborgd zijn. Richtlijnen moeten fouten in installaties voorkomen. En er is zorgvuldig beheer en onderhoud nodig. Heldere regels bieden zekerheid voor volksgezondheid en de noodzakelijke versnelling op drinkwaterbesparing.

5. Infiltreer hemelwater en gebruik het opnieuw

Stel landelijke richtlijnen vast voor verantwoord infiltreren en aanvullen van grondwater, maar ook collectief hergebruiken van dit geïnfiltreerde (hemel)water. Dit kan een belangrijke bijdrage leveren aan waterzuinig bouwen, door water lokaal te zuiveren, op te slaan in de bodem en beschikbaar te maken voor hergebruik. Om zorgvuldig te werk te gaan, zijn landelijke richtlijnen nodig, voortbouwend op het [STOWA-raamwerk](#) “Verantwoord infiltreren en aanvullen van grondwater”. Dit biedt duidelijkheid voor initiatiefnemers en bevoegd gezag en voorkomt versnippering in beleid en uitvoering.

Kortom: drinkwater is schaars. De vraag stijgt. Bronnen staan onder druk. Waterzuinige woningen bieden verlichting. De waterbesparing hierbij is groot. De techniek is beschikbaar. Sturing op veilige toepassing is noodzakelijk. Nu is het tijd voor landelijke actie.

De onderschrijvers van dit manifest staan klaar om deze beweging te ondersteunen. Met kennis. Met praktijkvoorbeelden. Met samenwerking. En met de overtuiging dat Nederland alleen drinkwaterzeker blijft als we het gebruik in woningen verlagen.

Provincie Noord-Brabant

Samen voor waterzuinige wijken

**Bouwtafel
waterzuinige
wijken**

